

UCHWAŁA NR XLIII.249.2018
RADY GMINY GOLUB-DOBRZYŃ

z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 179 ust. 2 w zw. z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.²⁾), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Golub-Dobrzyń na lata 2018-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Golub-Dobrzyń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Golub-Dobrzyń

Bogdan Jagielski

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2017 r., poz. 2232; z 2018 r., poz. 130

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2017 r., poz. 60, poz. 1292, poz. 2217; z 2018 r., poz. 107

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Spis treści

Wprowadzenie.

- I.** Diagnoza warunków życia w gminie Golub-Dobrzyń.
- II.** Założenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020.
- III.** Adresaci programu.
- IV.** Cel główny i cele szczegółowe.
- V.** Realizatorzy programu.
- VI.** Źródła finansowania programu.
- VII.** Efekty realizacji programu.
- VIII.** Monitoring i ewaluacja.

WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa komórka społeczna i naturalne środowisko wychowawcze kształtujące osobowość człowieka, jego styl życia oraz system wartości. To rodzina poprzez własny przykład funkcjonowania wywiera bezpośredni wpływ na rozwój psychiczny i fizyczny człowieka, na uznawane i przyjmowane przez niego w dorosłym życiu normy oraz determinuje późniejsze zachowania społeczne oraz stanowi podstawę budowania poczucia własnej wartości i relacji z innymi członkami społeczeństwa. W rodzinie zaczyna się kształtowanie zainteresowań, pomysłowości, otwartości na drugiego człowieka, oraz wielu cech osobowych, dzięki którym możemy sobie radzić w codziennych sytuacjach społecznych bądź przetrwać pomyślnie sytuacje kryzysowe, które mogą wystąpić w każdym okresie życia ludzkiego. Obok kształtowania cech pożądanых w dorosłym życiu rodzinnym i społecznym, rodzina powinna w dzieciństwie i okresie dorastania człowieka dawać poczucie bezpieczeństwa.

Niestety - postęp niosący za sobą rozwój społeczny i gospodarczy, demokratyzacja życia społecznego, zarówno w wymiarze lokalnym jak i w wymiarze globalnym stwarzają jednocześnie zagrożenia mające wpływ na rozwój rodziny, prowadzące do jej dezintegracji – niezaradność życiowa rodziców, niestabilność sytuacji materialnej, nałogi, braki odpowiednich wzorców zachowań i metod wychowawczych powodują ich niewydolność, degradację i często prowadzą do rozpadu wielu rodzin. Aby zapobiegać takim sytuacjom rodzinom potrzebna jest pomoc w przezwyciężaniu trudności w sprawowaniu funkcji rodzicielskich, w podtrzymywaniu pełnienia pozytywnych ról społecznych poprzez wykorzystanie i wzmacnianie zasobów, które znajdują się w rodzinach i wspieraniu ich w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i przy jej aktywnym zaangażowaniu.

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem własnym Gminy i wynika z zapisów zawartych w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji działających na terenie Gminy.

Opracowany i przyjęty do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 w Gminie Golub-Dobrzyń jest kontynuacją działań zawartych w programie poprzednim jak również zakłada działania uwzględniające nowe uwarunkowania i zagrożenia w funkcjonowaniu rodzin.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Golub-Dobrzyń na lata 2018 – 2020 jest zbudowanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadania programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, nawet wtedy, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej i eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę jak również ograniczenie do minimum konieczności korzystania z pieczy zastępczej i umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Istotnym elementem Programu jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacja działań na rzecz rodzin z problemami.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań zawartymi w:

- 1) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, z późn. zm.);
- 2) ustawie z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- 4) ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860);
- 5) ustawie z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r., poz. 2198 z późn. zm.);
- 6) Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Golub-Dobrzyń na lata 2014-2020;
- 7) Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020;
- 8) Strategii Rozwoju Gminy Golub-Dobrzyń na lata 2016-2020.

I. DIAGNOZA WARUNKÓW ŻYCIA W GMINIE GOLUB-DOBRZYŃ

1. Ogólna charakterystyka gminy.

Gmina wiejska Golub-Dobrzyń położona jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego i stanowi 1 z sześciu gmin powiatu Golubsko-dobrzyńskiego. W jej skład wchodzi 21 sołectw z 54 miejscowościami. Tereny gminy położone są wokół miasta Golub-Dobrzyń, stanowiącego lokalne centrum administracyjno-gospodarcze i społeczno-kulturalne dla mieszkańców gminy. Gmina zajmuje powierzchnię 19.779 ha i jest największą gminą powiatu golubsko-dobrzyńskiego. W strukturze użytkowania gruntów gminy przeważają użytki rolne, które zajmują 12.050 ha (60,9%), lasy zajmujące powierzchnię 6.534 ha (33,0%) i grunty zabudowane i zurbanizowane zajmujące 541 ha (2,7%).

2. Sytuacja demograficzna.

W gminie Golub-Dobrzyń systematycznie rośnie liczba mieszkańców co jest związane z atrakcyjnością gminy do osiedlania się, dogodną komunikacją, odpowiednią infrastrukturą i poszerzającą się ofertą zasobów kulturalno-oświatowych. W gminie Golub-Dobrzyń odnotowuje się także corocznie dodatni przyrost naturalny oraz migracje w ruchu wewnętrznym.

Tabela 1. Struktura ludności gminy Golub-Dobrzyń w latach 2015 -2017 – zameldowania na pobyt stały i czasowy

(stan na 31.XII.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK		
	2015	2016	2017
Wiek przedprodukcyjny	2004	1999	1950
Wiek produkcyjny	6215	6258	6258
Wiek poprodukcyjny	1078	1066	1154
RAZEM:	9297	9323	9362

Źródło: dane wydziału meldunkowego UG Golub-Dobrzyń.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2014-2016.

ROK	Urodzenia	Zgony	Przyrost
2014	92	64	+28
2015	81	73	+8
2016	101	89	+12

Źródło: dane GUS – <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

Tabela 3. Migracje wewnętrzne w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2014-2016.

ROK	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji wewnętrznych
2014	141	90	+51
2015	129	113	+16
2016	123	91	+32

Źródło: dane GUS – <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

Analiza danych demograficznych charakteryzujących gminę Golub-Dobrzyń wskazuje na pozytywne trendy ponieważ rośnie liczba mieszkańców, wciąż dodatni jest rokrocznie przyrost naturalny, jednakże niepokojącym jest fakt sukcesywnego zmniejszania się na przestrzeni ostatnich lat liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to, że malejąca grupa osób w wieku przedprodukcyjnym będzie musiała w przyszłości ponosić duże obciążenia utrzymania zwiększającej się liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a troska i konieczność zapewnienia opieki seniorom w rodzinie może hamować niezależność i siłę do osiągnięcia możliwie najwyższej jakości życia tych rodzin.

3. Sytuacja mieszkaniowa i infrastruktura.

W gminie Golub-Dobrzyń odnotowuje się systematyczny wzrost zasobów mieszkaniowych. Wzrost ten postępuje w wyniku rozwoju budownictwa indywidualnego oraz napływu ludności z terenów miejskich (głównie Golubia-Dobrzynia). W świetle danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy na koniec 2015 roku 8 635 mieszkańców gminy zamieszkiwało w 2 573 mieszkaniach. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 91,9m² a przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu - 3,4 osoby. Według danych Urzędu Statystycznego, w latach 2014-2016 w gminie Golub-Dobrzyń średnio do użytku oddawano 32 mieszkania.

W strategii rozwoju gminy Golub-Dobrzyń na lata 2016-2022 odnotowano korzystne zmiany w infrastrukturze komunalnej- wzrasta odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, podobnie zwiększa się dostępność mieszkańców gminy do sieci kanalizacyjnej. Całkowita długość sieci wodociągowej w 2013r. wynosiła 227,4km (wzrost o 5,4% na przestrzeni 10 lat). Podłączone były do niej 1923 budynki mieszkalne (94,7% wszystkich budynków mieszkalnych), w których łącznie zamieszkiwało 7,8 tys. osób. W 2013 r. z sieci wodociągowej korzystało 92% mieszkańców gminy Golub-Dobrzyń. Wzrosła również liczba przyłączy budynków mieszkalnych do sieci kanalizacyjnej - w latach 2004-2013 z sieci kanalizacyjnej korzystały 5 702 osoby, co stanowiło 67% mieszkańców gminy. Dostęp do sieci wodociągowej klasyfikuje gminę Golub-Dobrzyń na 2 miejscu w powiecie oraz 40 miejscu w województwie. Pod kątem ilości gospodarstw podłączonych do instalacji kanalizacyjnej gmina zajmuje 2 miejsce w powiecie i 25 w województwie kujawsko-pomorskim.

W polityce przestrzennej gminy przewiduje się kontynuację i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej, usługowej oraz usług publicznych i ewentualnej rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej np. poprzez utworzenie tzw. pierścienia podmiejskiego wokół miasta Golubia-Dobrzynia. Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów z zewnątrz oraz podniesienia atrakcyjności warunków życia i pracy.

Układ drogowy w gminie Golub-Dobrzyń stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Przebiegająca przez gminę droga krajowa liczy 9 km, łączna długość dróg wojewódzkich przebiegających przez gminę liczy 21km, natomiast drogi powiatowe na terenie gminy liczą łącznie 84km. Drogi gminne, zaliczane do klasy dróg lokalnych, stanowią uzupełniającą sieć dróg publicznych - łączna ich długość wynosi 178km. Z analizy strategii rozwoju gminy na lata 2016 – 2022 wynika, że w skład 44%

wszystkich dróg posiadających nawierzchnię twardą, w 100% wchodzą drogi krajowe i wojewódzkie, w 94% drogi powiatowe i w 11% drogi gminne.

Ważnym szlakiem komunikacyjnym biegnącym przez północną część gminy jest 9-kilometrowy odcinek drogi krajowej nr 15 relacji Trzebnica-Ostróda, łącząca Gniezno, Inowrocław, Toruń przez Kowalewo Pomorskie, Brodnicę z Ostródą. Z jednej strony droga ta stanowi połączenie z największymi miastami województwa, z drugiej zaś - w połączeniu, na wysokości Ostródy z drogą krajową nr 16-jest ważną arterią tranzytu turystycznego zarówno krajowego, jak i międzynarodowego. Planowana jest przebudowa drogi i podniesienie jej parametrów do drogi głównej ruchu przyspieszonego GP (2/2), wraz z obwodnicą Kowalewa Pomorskiego.

Najważniejszymi drogami wojewódzkimi na terenie gminy Golub-Dobrzyń są: droga wojewódzka nr 534 (Rypin – Golub-Dobrzyń – Wąbrzeźno - Grudziądz, 83km), droga wojewódzka nr 548 (Stolno - Płachoty, 91 km), droga wojewódzka nr 554 (Sierakowo – Kikół, 47km), droga wojewódzka nr 569 (Golub-Dobrzyń - Dobrzejewice, 19km).

Uzupełniającą sieć dróg publicznych w gminie stanowią drogi gminne służące miejscowym potrzebom mieszkańców i przedsiębiorców. Z analizy strategii rozwoju gminy na lata 2016 – 2022 wynika, że w skład 44% wszystkich dróg posiadających nawierzchnię twardą, w 100% wchodzą drogi krajowe i wojewódzkie, w 94% drogi powiatowe i w 11% drogi gminne.

Infrastruktura drogowa a zwłaszcza gęstość struktury sieci drogowej oraz jej stan techniczny ma ważne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego i warunków życia lokalnej społeczności.

Mankamentem systemu transportowego w gminie jest słabo rozwinięta sieć publicznego transportu pasażerskiego co stwarza istotne ograniczenia w przemieszczaniu się dla mieszkańców. Komunikację pasażerską zapewnia w tej chwili jedynie placówka terenowa PKS z siedzibą w mieście Golub-Dobrzyń. Oferuje ona dogodne połączenia z większymi miastami (Toruń, Bydgoszcz) oraz Rypinem mieszkańcom miasta. Częstotliwość połączeń PKS do większości miejscowości na terenie gminy jest ograniczona do 1-3 kursów na dobę - do bardzo wielu miejscowości nie ma żadnych połączeń. Sytuacja ta jest niekorzystna dla mieszkańców niemobilnych (nie posiadających własnego środka transportu lub niezdolnych do samodzielnego kierowania) - utrudnia min. aktywizację zawodową osób bezrobotnych, dotarcie do szkół młodzieży ponadgimnazjalnej a także dotarcie do instytucji publicznych czy najbliższych placówek służby zdrowia, które w większości usytuowane są na terenie miasta Golub-Dobrzyń.

4. Rynek pracy.

W związku z tym, że gmina Golub-Dobrzyń jest terenem typowo rolniczym, dlatego też w gospodarce gminy nie ma reprezentantów wielkiego przemysłu czy usług. Miejsca pracy dla miejscowej ludności zapewniają głównie instytucje użyteczności publicznej oraz średnie i małe przedsiębiorstwa przetwórcze oraz placówki handlowe i usługowe. Wiele podmiotów gospodarczych to firmy jednoosobowe lub rodzinne. Gminny rynek pracy nie jest w stanie zapewnić zatrudnienia wszystkim chętnym i zdolnym do pracy mieszkańcom, dlatego wiele osób pracuje poza terenem gminy.

Tak jak w całym kraju, w gminie Golub-Dobrzyń w ostatnich latach odnotowuje się poważny spadek bezrobocia.

Tabela 4. Stopa bezrobocia w powiecie Golub-Dobrzyń w latach 2014-2017 na tle województwa i kraju (stan na 31.XII.)

Stopa bezrobocia w:	2014	2015	2016	XI/2017
powiecie golubsko-dobrzyńskim	20,9	17,2	13,5	10,9
województwie kujawsko-pomorskim	15,5	13,3	12,0	9,8
Polsce	11,4	9,8	8,2	6,5

Źródło: dane PUP Golub-Dobrzyń

Dynamika spadku bezrobocia w gminie Golub-Dobrzyń jest podobna do krajowej, natomiast jest dużo większa niż w województwie.

Coraz niższe bezrobocie potwierdzają dane statystyczne - liczba zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni 3 lat spadła o blisko połowę.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2014-2017 (stan na 31.XII.)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Bezrobotni razem:	704	563	449	360
w tym mężczyźni:	298	194	154	118
w tym kobiety:	406	369	295	242

Źródło: dane PUP Golub-Dobrzyń.

Z analizy danych wynika, że bezrobocie wśród kobiet w gminie jest niemal dwukrotnie wyższe niż wśród mężczyzn, ale też w każdym roku ubywa więcej bezrobotnych kobiet niż mężczyzn. Mniejsze bezrobocie wśród mężczyzn ma z pewnością związek z tym, że na rynku pracy jest więcej ofert pracy w takich branżach jak budownictwo czy transport, a więc na stanowiskach typowych dla mężczyzn, niemniej, jak wynika z tabeli w każdym roku ubywa więcej bezrobotnych kobiet niż mężczyzn. Może to oznaczać większą aktywność zawodową kobiet w związku z większą ofertą rynku pracy dla nich, ale również rezygnację ze statusu osoby bezrobotnej w związku z programem 500+ - uzyskanie świadczeń w ramach tego programu to znaczny udział w dochodach wielu rodzin pozwalający kobietom na rezygnację ze starań o pracę. Pozytywne trendy na rynku pracy to większa szansa na ograniczenie ubóstwa wielu rodzin. Ubóstwo często prowadzi do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, skłonności do nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania oraz nieradzenia sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Kłopoty z uzyskaniem pracy - często przez wszystkich dorosłych członków rodziny - było dotychczas dominującą okolicznością ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w gminie Golub-Dobrzyń.

5. Oświata i opieka przedszkolna.

Gmina Golub-Dobrzyń realizuje zadania edukacyjne dzieci i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej oraz do końca roku szkolnego 2018/2019 na poziomie gimnazjalnym. W gminie funkcjonuje 7 szkół podstawowych w tym 1 niepubliczna – 4 z nich wchodzi w skład utworzonych w 2017 roku zespołów szkolno-przedszkolnych (Ostrowite, Gałczewo, Wrocki, Nowogród). Nauka dwóch roczników w gimnazjum, w wyniku reformy oświaty wygaśnie w 2019 roku. Wg danych Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli liczba dzieci realizujących obowiązek szkolny w latach 2015-2017 uległa zmniejszeniu - ma to związek z wchodzeniem w obowiązek szkolny roczników z lat niżu demograficznego.

Tabela 6. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015-2017 (stan na 31.XII.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
SP Ostrowite	131	121	129
SP Wrocki	105	93	98
SP Lisewo	108	89	79
SP Nowogród	65	67	65
SP Węgiersk	53	52	58
NSP Sokołowo	27	23	29
GIMNAZJUM GAŁCZEWO (+ od IX/2017 SP)	297	308	213
RAZEM:	786	753	671

Źródło: dane Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli.

Edukację na poziomie ponadpodstawowy i ponadgimnazjalnym młodzież z terenu gminy realizuje w placówkach funkcjonujących w powiecie Golub-Dobrzyń, które są usytuowane w mieście Golub-Dobrzyń oraz Kowalewo Pomorskie a także powiatach ościennych (Toruń, Brodnica, Wąbrzeźno).

Potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym realizowane są aktualnie przez gminne przedszkola publiczne, oddziały przedszkolne w szkołach (klasy „0”) oraz niepubliczne placówki opieki przedszkolnej. Opieką przedszkolną objętych było w gminie w 2015 roku – 194 dzieci, w 2016 – 214 dzieci a w 2017 – 291 dzieci. Jak widać, gmina Golub-Dobrzyń nie ustaje w wysiłkach, aby jak najwięcej rodzin miało dostęp do opieki przedszkolnej.

Od września 2017 roku na terenie gminy, w miejscowości Ostrowite, został uruchomiony żłobek z 10-ma miejscami zapewniającymi opiekę dla dzieci do lat 3. Powstanie tego typu placówki ma niebagatelne znaczenie dla mieszkanki, które po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pragną wrócić do pracy.

Również od września 2017 roku na terenie gminy działa przedszkole terapeutyczne dla dzieci z autyzmem prowadzone przez jedno ze stowarzyszeń. Przedszkole to ma szczególne znaczenie dla rodzin z dziećmi z tego typu niepełnosprawnością. Jest ich na tyle dużo na terenie gminy, że stało się zasadne wyjście naprzeciw potrzebom tych rodzin. Dzięki temu rodzice mają wygodny dostęp do specjalistycznej rehabilitacji swoich chorych dzieci – nie muszą korzystać z odległych placówek tego typu np. w Toruniu.

Szkoły na terenie gminy, oprócz działalności dydaktycznej, cyklicznie realizują ze swoimi uczniami działania ujęte w szkolnych programach wychowawczych oraz profilaktycznych, spójnych z założeniami rządowego dokumentu adresowanego do placówek oświatowych: "Bezpieczna i przyjazna szkoła". Realizowane są w nich programy socjoterapeutyczne i profilaktyczne we współpracy z przedstawicielami różnych instytucji. Wielokrotnie organizowane są wspólne spotkania obejmujące grupę dzieci, nauczycieli oraz rodziców gdzie akcentowane są kwestie przemocy, radzenia sobie z agresją, wspólnego spędzania czasu wolnego czy budowania właściwych postaw i relacji w rodzinach grupach, właściwego zachowania i promowania odpowiednich wartości. Szkoły są również głównymi organizatorami zagospodarowywania czasu wolnego dzieci i młodzieży min. poprzez zachęcanie uczniów do pracy w różnego rodzaju kółkach zainteresowań, szkolnych zespołach muzycznych i tanecznych czy szkolnych kołach sportowych. Organizując szereg zajęć pozalekcyjnych, placówki oświatowe czynnie wspomagają rodziny w prawidłowym wychowywaniu dzieci.

6. Opieka zdrowotna.

Jedynym ośrodkiem zdrowia na terenie gminy jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrockach. Opiekę medyczną placówka zapewnia przede wszystkim mieszkańcom sołectw Wrocki, Cieszyny, Płachoty, Karczewo i Pusta Dąbrówka. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej zapewniane są na co dzień usługi lekarza rodzinnego i pielęgniarki środowiskowej oraz - raz w tygodniu – stomatologa i ginekologa. W strukturze Zakładu od kilku lat działa również Gabinet Rehabilitacyjny. Mieszkańcy pozostałych sołectw korzystają na co dzień z opieki medycznej powiatowych placówek służby zdrowia umiejscowionych w mieście Golub-Dobrzyń świadczących usługi w zakresie podstawowej jak i specjalistycznej opieki medycznej.

7. Kultura i wypoczynek.

Głównymi ośrodkami życia kulturalnego w gminie Golub-Dobrzyń są świetlice wiejskie i szkoły oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie z 3-ma filiami na terenie gminy, które posiadają łącznie 43 107 woluminów. Życie kulturalne w gminie kształtowane jest także przez organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia, które aktywnie uczestniczą w życiu lokalnych społeczności - na terenie gminy działa 16 stowarzyszeń. Na terenie gminy działa również 13 ochotniczych straży pożarnych, 16 kół gospodyń wiejskich oraz 3 wioski tematyczne: w Węgiersku, w Macikowie oraz na Podzamku Golubskim.

Na rozwój kultury i wypoczynku w gminie Golub-Dobrzyń bardzo ważny wpływ ma życie sportowe. Na terenie gminy działa kilka prężnych klubów i organizacji sportowych, z których największe to: Ludowy Gminny Klub Sportowy „Zryw” we Wrockach oraz Uczniowski Klub Sportowy „Saturn” w Ostrowitem.

Obszar gminy posiada warunki dla turystyki krajoznawczej oraz wypoczynkowo-rekreacyjnej. Na potrzeby wypoczynku mieszkańców gminy jak i turystów z zewnątrz zagospodarowane jest w dużej części Jezioro Grodno wraz z przyległymi terenami. Rozbudowywana i poprawiana jest sukcesywnie infrastruktura gminy na potrzeby kulturalne, sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe – boiska sportowe, ścieżki rowerowe czy świetlice wiejskie.

Gmina i jej jednostki, szkoły oraz organizacje społeczne i sportowe organizują corocznie na terenie gminy szereg imprez kulturalnych, sportowych, sportowo-rekreacyjnych o zasięgu lokalnych oraz gminnym i powiatowym.

8. Polityka społeczna.

Polityka społeczna gminy to szereg działań podejmowanych i realizowanych na rzecz mieszkańców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej i bytowej. Wiodącą instytucją powołaną do rozwiązywania problemów społecznych w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wiele zadań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej w gminie Golub-Dobrzyń realizowanych jest również -

samodzielnie lub we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej - przez inne instytucje o zasięgu gminnym, powiatowym czy regionalnym.

Poniższa tabela przedstawia rozmiar środków finansowych wydatkowanych przez gminę na świadczenia o charakterze socjalnym w ostatnich 3 latach.

Tabela 7. Nakłady finansowe na świadczenia o charakterze socjalnym w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015- 2017.

Obszar finansowania	2015		2016		2017	
	środki (w zł)	Liczba osób objętych pomocą	środki (w zł)	Liczba osób objętych pomocą	środki (w zł)	Liczba osób objętych pomocą
Pomoc społeczna	955.789	1 166	936.276	1 122	683.938	919
Świadczenia rodzinne	3.133.424	880	3.770.466	920	3.945.271	878
Fundusz alimentacyjny	403.251	95	432.360	95	425.460	85
Świadczenia wychowawcze	-	-	5.365.620	1 215	7.112.081	1 215
Stypendia socjalne	291.827	363	315.542	362	270.787	299
Dodatki mieszkaniowe	183.444	1 319	152.714	1131	138.542	1 025

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy i Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli.

Ośrodek Pomocy Społecznej stanowi główne centrum dystrybucji ustawowo przysługujących osobom i rodzinom świadczeń wynikających min. z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w postaci dodatków mieszkaniowych realizuje bezpośrednio Urząd Gminy natomiast w postaci stypendiów socjalnych dla uczniów – Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli.

Obszarem działania, w którym podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działania opierają się na ścisłej współpracy wielu instytucji jest opieka nad dzieckiem i rodziną. Działania te obejmują zadania wynikające z szeregu aktów prawnych, w których zapisano bezpośrednio lub pośrednio usługi i świadczenia w ramach wsparcia i pomocy rodzinom z dziećmi. Do najważniejszych należą: ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rodziny z dziećmi stanowią przeważającą część ogólnej liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 8. Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015- 2017.

Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Osoby i rodziny objęte pomocą ogółem:	362	1 166	374	1122	328	919
w tym:						
rodziny z dziećmi	236	964	206	855	160	672
w tym:						
z 1 dzieckiem	59	164	54	156	40	108
z 2 dzieci	98	380	75	291	54	208
z 3 dzieci	53	257	47	217	46	224
z 4 dzieci	14	73	16	93	12	73
z 5 dzieci	5	34	9	58	5	35
z 6 dzieci	7	56	5	40	3	24

z 7 i więcej dzieci	0	0	0	0	0	0
---------------------	---	---	---	---	---	---

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Analiza danych wskazuje jednak, że liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ulegała wyraźnemu spadkowi. Spadek liczby rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej z pewnością wynika z jednej strony z wprowadzenie od kwietnia 2016 roku świadczenia wychowawczego, z drugiej zaś z dynamicznej poprawy sytuacji na rynku pracy. Program 500+ wpłynął ewidentnie na poprawę sytuacji materialnej rodzin wychowujących dzieci, niemniej wiele z nich - zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne - nadal ubiega się o wsparcie w postaci różnorodnych świadczeń w ramach ustawy pomocy społecznej. Zgodnie z zapisami ustawowymi, świadczenia z Programu 500+ nie są uwzględniane w dochodzie rodziny ubiegającej się o inne świadczenia.

Tabela 9. Rodziny wielodzietne i niepełne korzystające z pomocy społecznej w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015- 2017.

Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi ogółem:	236	964	206	855	160	672
w tym: rodziny wielodzietne	79	420	77	408	66	356
rodziny niepełne	49	155	34	111	33	106
w tym rodziny wielodzietne	17	74	13	58	11	50

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rodziny z 1 lub 2 dzieci korzystają w większości przypadków tylko z pomocy w postaci posiłków w szkołach. Można przyjąć tezę, że coraz szersze wsparcie finansowe kierowane do rodzin z dziećmi z terenu gminy zlikwidowało przede wszystkim skrajne ubóstwo wielu z nich. Ale poprawa sytuacji bytowej nie zlikwidowała wielu innych problemów, z którymi rodziny nie są w stanie sobie poradzić bez wsparcia z zewnątrz. Są to w głównej mierze niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, nieumiejętność gospodarowania budżetem domowym, bezrobocie, niechęć do podejmowania aktywności zawodowej, uzależnienia czy przemoc domowa. Wsparcie rodzinom zapewniają przede wszystkim pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracujący na co dzień z rodzinami w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej współpracując przy tym z szeregiem instytucji i organizacji. Są to rodziny z niewielkimi deficytami funkcjonalnymi, gdzie interwencja służb społecznych wymagana jest w niewielkim zakresie.

Rodziny z dużymi deficytami funkcjonalnymi, zagrażającymi umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wspierane są usługami asystenta rodziny. Asystent rodziny pracuje tylko z rodzinami, które zostały mu przydzielone (maksymalnie do 15 rodzin w pełnym wymiarze czasu pracy asystenta). Praca asystenta z rodziną ma szerszy zakres niż praca socjalna z rodziną prowadzona przez pracownika socjalnego, jest bardziej zintensyfikowana i ma na celu nauczenia całej rodziny umiejętności do samodzielnego radzenia sobie z pojawiającymi się problemami czy zagrożeniami doprowadzającymi do jej destrukcji, a przede wszystkim stwarzającymi zagrożenie dla dobra i bezpieczeństwa dzieci. W gminie Golub-Dobrzyń rodzin, do których w ostatnich 3 latach skierowany został asystent rodziny było stosunkowo niewiele. Część już po niedługim czasie pracy z asystentem, odzyskała lub nabyła umiejętności radzenia sobie z zapewnieniem prawidłowej opieki nad dziećmi i problemami dnia codziennego.

Tabela 10. Rodziny korzystające z pomocy asystenta rodziny w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	4	5	6
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę na podstawie osiągnięcia pozytywnych efektów	2	2	2
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	1	0	1

niepowodzeniem – umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej			
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę z innych przyczyn (np. zmiana miejsca zamieszkania rodziny poza teren gminy)	0	1	1
Liczba rodzin, z którymi asystent kontynuował pracę w roku następnym	1	2	2

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jak wynika z tabeli, przez okres 3 lat pracy asystenta rodziny z 12 rodzinami łącznie, w 10 przypadkach dzięki tej pomocy dzieci uniknęły umieszczenia ich w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, gmina ma obowiązek (od 01.07.2012r.) partycypować w kosztach tej pieczy: zgodnie z przepisami jest to 10% kosztów w pierwszym roku pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w drugim – 30% , od trzeciego roku pobytu – 50%. W latach 2015-2017 gmina pokrywała częściowo koszty pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wg poniższej tabeli:

Tabela 10. Ilość dzieci i koszty umieszczenia dzieci z terenu Gminy Golub-Dobrzyń w pieczy zastępczej w latach 2015- 2017.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Ilość dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	-	1
Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	9	16	15
w tym:			
rodziny spokrewnione	6	4	8
niezawodowe rodziny zastępczej	3	4	4
zawodowe rodziny zastępcze	-	8	3
rodzinne domy dziecka	-	-	-
Łączny koszt współfinansowania przez gminę pobytu dzieci w pieczy zastępczej (w zł)	31.898,39	23.579,43	28.154,29

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Większość wyżej wykazanych dzieci umieszczona została w pieczy zastępczej przed rokiem 2012 czyli przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent rodziny podjął próbę pracy z dwoma rodzinami biologicznymi, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich i możliwości powrotu dzieci do rodziny. Jednak próby te skończyły się niepowodzeniem z powodu braku współpracy i zainteresowania odzyskaniem dzieci.

Zjawiskiem, który stał się w ostatnich latach poważnym, zauważalnym problem społecznym jest narastająca przemoc w rodzinie. Ujawnienie problemu przemocy wewnątrzrodzinnej, w wielu krajach świata zaowocowało rozwojem systemów ochrony prawnej oraz utworzeniem efektywnych struktur pomocy ofiarom i sprawcom, uwzględniających konieczność interdyscyplinarnego spojrzenia na ten problem. W Polsce w tym celu została uchwalona w 2005 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakładająca obowiązek utworzenia w każdej gminie zespołu interdyscyplinarnego, którego zadaniem jest skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej i pomoc rodzinom jej doświadczającym. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi oraz fakultatywnie prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na poziomie strategicznym pełnią one funkcję planistyczną i koordynującą, polegającą na kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań na poziomie wykonawczym, dotyczących konkretnej rodziny, zespół powołuje grupy robocze, która pełnią funkcję wspierającą. Realizują one działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie. Posiadane przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów kompetencje i umiejętności, zakres ich możliwości merytorycznych, kadrowych, technicznych i finansowych daje możliwość wzmocnienia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - przepływ informacji pomiędzy służbami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy jest tu niezmiernie istotnym elementem. W gminie Golub-Dobrzyń również podejmowane są działania dotyczące przeciwdziałania przemocy rodzinie. W 2010 roku został utworzony Zespół Interdyscyplinarny. Pracę Zespołu wspomaga Gminna Komisja ds. Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ponieważ w większości przypadków akty przemocy domowej związane są z problemem alkoholowym w rodzinach.

Do 2011 roku do oceny zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Golub-Dobrzyń służyły informacje uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w oparciu o dane sporządzone na podstawie procedury „Niebieskie Karty”. Informacje te dotyczyły liczby stwierdzonych interwencji domowych, podczas których dochodziło do aktów przemocy lub jej wielokrotnych przejawów. Statystyki prowadzone przez policję obejmowały wyłącznie zgłoszone przypadki stosowania przemocy, czyli takie, których konsekwencją była interwencja policji.

Od 2012 roku, od kiedy uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart” są inne instytucje, a każda założona Niebieska Karta trafia do Zespołu Interdyscyplinarnego, dane te są szersze chociaż i tak przedstawiają zaledwie pewien odsetek tego zjawiska, bowiem obrazują wyłącznie liczby zgłoszonych aktów przemocy w rodzinie. Nadal jednak najwięcej przypadków przemocy zgłaszanych jest na policję.

Skalę zjawiska na podstawie liczby wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w gminie Golub-Dobrzyń w latach 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Golubiu-Dobrzyniu w latach 2015-2017.

Lp.	Liczba założonych Niebieskich Kart (NK) przez:	2015	2016	2017
1.	Policję	20	24	28
2.	GOPS	3	1	0
4.	Oświatę	0	0	1
5.	Ochronę Zdrowia	0	0	0
6.	Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
7.	RAZEM założonych NK:	23	25	29
	Liczba zakończonych procedur NK	13	19	20
8.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
9.	Liczba posiedzeń Grup Roboczych	65	77	86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Zespole Interdyscyplinarnym.

Z danych zawartych w tabeli można wywnioskować, że w gminie Golub-Dobrzyń zgłaszanie problemu przemocy w rodzinie wzrasta. Przewodnicząca Zespołu potwierdza, że w przeważającej liczbie przypadków przyczyną przemocy i zakładania „Niebieskich Kart” jest alkoholizm występujący w rodzinach. W ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie już w czerwcu 2010 roku został utworzony Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W punkcie tym, dwa razy w miesiącu w godzinach popołudniowych wsparcia psychologicznego, prawnego, wzmacniającego i motywującego do przeciwstawiania się przemocy udzielają psycholog, pracownik socjalny, terapeuta ds. uzależnień oraz policjant.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020

Głównym założeniem Programu jest stworzenie w gminie Golub-Dobrzyń wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez ścisłą współpracę podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zadania programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, nawet wtedy, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Priorytetem jest dążenie, aby każde dziecko miało prawo żyć i rozwijać się w rodzinie naturalnej w poczuciu bezpieczeństwa. Program zakłada kontynuację i rozwój dotychczasowych działań w obszarze wsparcia rodzin z terenu gminy.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Golub-Dobrzyń przeżywające trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci – rodziny wielodzietne i niepełne, rodziny dotknięte przemocą, problemem uzależnienia, niewydolne wychowawczo oraz rodziny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Cel główny.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu ich funkcjonowaniu.

2. Cele szczegółowe:

a) diagnozowanie i analiza sytuacji rodzin na terenie gminy:

- wywiady środowiskowe w rodzinach przeżywających trudności,
- rozpoznawanie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich (zaniedbań względem dzieci),
- ocena sytuacji dzieci w środowisku rodzinnym, szkolnym i rówieśniczym oraz w społeczności lokalnej,

b) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- prawidłowa realizacja przysługujących rodzinom ustawowo świadczeń socjalnych,
- zapewnienie dodatkowej pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim,
- objęcie dożywianiem w szkołach wszystkich dzieci tego wymagających,
- motywowanie i pomoc w podejmowaniu aktywności zawodowej przez rodziców,
- wspieranie inicjatyw i działań na rzecz rozwoju budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy,

c) wspieranie rodziny w opiece i wychowaniu:

- wspieranie opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez utrzymanie i rozwój gminnego żłobka,
- utrzymanie i rozwój sieci przedszkoli na terenie gminy,
- wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym,
- podejmowanie i koordynowanie działań na rzecz utrzymania bądź powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- pozyskanie w środowisku lokalnym kandydatów do pełnienia funkcji rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności,
- zapewnienie rodzinom prawidłowej opieki zdrowotnej,
- zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, motywowanie do podejmowania działań nakierowanych na zmianę,
- umożliwienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego,
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, wykluczeniem społecznym,
- monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,

d) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach:

- promowanie wartości rodziny, promowanie i wspieranie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych,
- działalność edukacyjno – informacyjna na rzecz podniesienia świadomości w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodzin w społeczeństwie lokalnym,
- wspieranie instytucji pracujących na rzecz rodziny (szkoła, kluby sportowe, biblioteki, koła zainteresowań, organizacje pozarządowe, poradnie, instytucje kościelne itp.),

- promowanie i wspieranie organizacji różnorodnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - wypoczynek letni i zimowy w tym także z uwzględnieniem programów profilaktycznych,
- promowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci,
- wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie lub umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej,
- wspieranie działalności placówek pomagających rodzinie w sytuacjach kryzysowych,
- wspieranie działań wychowawczych na rzecz rodzin, w tym niepełnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dla dzieci i rodziców w temacie przemocy, uzależnień, zdrowego stylu życia itp.,
- wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego, w tym specjalistycznego,
- inicjowanie i wspieranie działań na rzecz skutecznej aktywizacji społecznej i zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- tworzenie możliwości i sprzyjanie podnoszeniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności osób bezpośrednio pracujących z rodziną.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie gminy i powiatu takich jak:

- Urząd Gminy w Golubiu-Dobrzyniu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Golubiu-Dobrzyniu,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- szkoły/placówki oświatowe (przedszkola, żłobek),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu-Dobrzyniu,
- Powiatowa Komenda Policji w Golubiu-Dobrzyniu,
- Prokuratura Rejonowa w Golubiu-Dobrzyniu,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Golubiu-Dobrzyniu,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Golubiu-Dobrzyniu,
- placówki służby zdrowia,
- Sąd w Golubiu-Dobrzyniu,
- Zespół kuratorski przy Sądzie w Golubiu-Dobrzyniu,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- placówki wspierające dzieci i młodzież (m.in.: placówki wsparcia dziennego, świetlice, koła zainteresowań, grupy wspierające),
- kościoły, związki wyznaniowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Inicjowanie, organizowanie i koordynowanie działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Golubiu-Dobrzyniu. Uczestnictwo w programie ma charakter otwarty i może być weryfikowane, aktualizowane w miarę pojawiających się potrzeb czy problemów.

VI. ŹRÓDŁA FUNDUSZOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 opierać się będzie na środkach własnych Gminy, dotacjach oraz środkach pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zaplanowanych w Programie działań przewiduje osiągnięcie następujących efektów:

- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin z terenu gminy,
- poprawę bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej, wypracowanie w rodzinach poczucia odpowiedzialności i umiejętności radzenia sobie z problemami przy wykorzystywaniu własnej aktywności i potencjału,
- integrację rodziny ze środowiskiem lokalnym,
- ograniczenie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty zaangażowane w realizację programu.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Nieodzownym elementem towarzyszącym realizacji programu jest jego monitorowanie i ewaluacja. Monitoring realizacji poszczególnych działań w ramach celów szczegółowych będzie dokonywany na bieżąco, w ramach codziennej pracy pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej co pozwoli również na bieżąco modyfikować i dostosowywać środki, metody i narzędzia do potrzeb i sytuacji pojawiających się w trakcie realizacji programu.

Ocena przeprowadzonych działań i ich efektów będzie przeprowadzana i przedstawiana Radzie Gminy, w ramach corocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ocena całego programu, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu jego realizacji, pozwoli wskazać czynniki, które ułatwiły lub utrudniały jego realizację i posłużą jako rekomendacje dla kolejnych okresów programowania.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada Gminy uchwala Gminny Program Wspierania Rodziny na podstawie art. 179 ust. 2 przywołanej ustawy. W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Golub-Dobrzyń na lata 2018–2020 jest w pełni uzasadnione.